Anul I. No. 3. Un numer 10 bani Iaşi 19 Septembrie 1891.

ABONAMENTE

Pe un an 10 lei
Şese luni 5 „
Trei luni 2 50 b.

REDACŢIA
la tipografia Fulgerul
representată prin dl.
I. MANCAŞ

RAFUIALA

ZIAR INDEPEDENT APARATOR AL POPORULUI

Apare Joi o dată pe săptămână

ANUNCIURI

Pag. IV 15 bani linia
„ III 30 „ linia
Inserţiuni şi Reclame
50 bani linia.

ADMINISTRAŢIA
Representată prin dl.
ALEX. MARINO

APLICAREA ŞI ESECUTAREA LEGILOR

Aruncându-ne privirile cu un patrar de secol in urmă, putem constata că in acest interval, de cînd ţara noastră şa luat avînt cu un pas gigantic spre civilisaţie, sau pitrecut multe şi frumoase lucruri mari, unele cu voinţă şi altele fără voinţa poporului; dar care nici o dată n'au tras după ele un bine general.

In acest interval s'au strecurat la cîrma ţerei diferiţi oameni, cari prin discursuri lungi ţinute in faţa poporului precum şi prin scieri, au arărat, că nutresc aceiaşi dorinţă şi aceleaşi aspiraţiuni, adică de a face această ţară cât se poate mai fericită; iar drepturile şi foloasele ei, să fie de o potrivă impărţite intre toate clasele sociale.

Liberalii cari au stat 12 ani la putere, nu s'au gîndit nici odată să facă legi pentru imbunătăţirea stărei poporului. Din contra, legea din 1864 care au fost opera marelui şi bunului patriot Cuza-Vodă, au ţinut'o ascunsă, până cînd au sosit momentul a se deştepta cunoştinţa poporului; şi după o răscoală a ţeranilor cu vărsări de sînge, abia au început puţin câte puţin a o pune in aplicaţie.

Şi pe cînd celelalte legi cari sunt in avantajul claselor înalte se aplică cu cea mai mare viteză şi stricteţă, legea pentru împămîntenire are atîtea greutăţi, şi atâtea piedici, în cât nici peste zece ani nu credem că i se va putea da un sfîrşit.

Cu venirea junimiştilor la putere, voind a se face oameni populari ca ţara să le dea încrederea, au făcut mai multe proiecte de legi, intre cari şi unul pentru meseriaşi. De şi acel proiect nu corespundea intocmai la nevoile lor, cu toate acestea era un început, la cari dacă representanţii ar fi voit a'şi da osteneală interesându-se de binele public, ar fi venit in mijlocul lor şi consultându-se cu o delegaţiune aleasă dintre ei, ar fi putut cunoaşte lacunele lui, după care ar fi putut şterge şi adăuga, ca să poată deveni o lege corăspunzătoare cu toate necesităţile lor.

Am văzut insă, căd in acele proecte, parte ce atrăgea după ele foloase numai pentru clasele inalte, după cum legea inamovibilităţei şi a magistraturei, imediat fără multă discuţie sau votat şi pus in aplicaţie; pe cînd celelalte, cari a parţineau unor oameni de o clasă mai de jos, au remas şi până astăzi nitate la dosare.

Acum sub acest guvern conservator se vorbeşte că la deschiderea camerilor, se va presenta corpurilor legiuitoare un nămol de proecte de legi, despre imbunătăţirea soartei clerului, des învăţămînt şi altele; iar cât priveşte despre imbunătăţirea soartei meseriaşilor nu se aude absolut nimic vorbindu-se.

Dar cu ce au greşit oare această clasă de oameni, de au căzut aşa de mult în disgraţia celor ce să suced la cârma ţerei, încât nu vor cu nici un preţ a se milostivi, să facă o lege şi pentru imbunătăţirea soartei meseriaşilor?

Oare să lipsască cu desăvîrşire simţul de umanitate şi buna voinţă? nu credem aceasta; sau nepriceperea îi face de a se arăta cu atâta nepasare faţă cu această pătură a societăţei, care este cea mai folositoare şi producătoare pentru ţară? căci ea este intocmai ca o albina ce toată vara munceşte şi adună şi dă numai de-a gata trîntorilor cari nu produc nimica.

Aceasta este este o nedreptate din cele mai mari şi dacă până astăzi s'a trecut din viderile noastre, cel puţin ar trebui ca acum după atâta suferinţă, să cerem din toate stăruinţele noastre, să se facă nuai de cât o lege şi pentru meseriaşi.

Şi cu toate că se vorbeste mult asupra trecutului acestui partid, insă o dată cu civilisaţia introdusă de cei culţi in ţară la noi, nu credem ca el să fi rămas tot cu obiceiurile vechi, ci trebue să fi avansat in nişte idei mai democratice. Şi odată cu reformele ce vor ale face, cerem şi noi cu insistenţă, să se gânaească şi la soarta meseriaşilor. Şi fiind că poate pentru d-lor este o operă din cele mai grele de indeplinit, este de datoria representanţilor, să se consulte fie-care câte cu o delegaţiune de meseriaş din oraşul ce represintă şi luânduşi notiţi, să meargă in cameră să le susţie pentru a se forma o lege, care va fi adevărata espresie a voinţei poporului, in urma căria nu va mai avea nimeni de zis nimica.

Aşa dar aceasta este părerea noastră pe care o susţinem, şi ultima speranţă este, de a mai vedea şi faptele acestor guvernatori ce astăzi ţin in mînă frânele ţerei. Şi dacă nici aceştia nu vor lucra nimic pentru imbunătăţirea stărei meseriaşilor români, nu mai remâne de cât ca această clasă de oameni care este condamnată de către cei culţi la peire, să'şi aleagă singuri calea cea mai bună şi să intreprindă o luptă inverşunată in contra ori cărui politician, ce ar indrăzni la ori ce cas, ale cere sprijinul lor.

Aşteptăm cât mai curând, să vedem fapte, că de vorbe goale şi intrigi suntem sătui.

PROGRESUL DEMOCRATIEI
şi
Democratizarea claselor inalte

Cînd înţeleptul **Boileau**, sunt acum 224 de ani a zis în una din satirile sale că; *„de tous les animaux l'homme est le plus sot"* el a spus un mare adevăr. Căci nici un animal nu se mulţumeşte cu vorbe dulci, ca omul.

Aşa de pildă la noi, Românii în urma atâtor schimbări sociale, s'a acreditat ideia greşită, cum că clasele înalte s'au democratizat grozav de mult! Şi iată faptele pe cari se sprijinese cei cari înaintează această idee.

1) Se zice că mulţi boieri bătrîni, de cei de pe vremea privilegiilor, privesc cu ochi buni avîntul tinerimei studioase eşită din popor.

2). Că mulţi învăţaţi nu socot de loc ca o înjosire de a solicita sufragiile poporului, nu numai prin întruniri publice, dar chiar făcênd vizite şi la domiciliul cetăţenului celui mai de rînd.

3). Că damele din societatea aleasă patronează serbări poporale şi nu stau la îngăimală ci socot ca onoare de a se pune în fruntea instituţiilor de cultură poporală.

4). Că de unde altă dată un fiu de boeriu despreţuia funcţiile statului, astăzi fiecare ambiţionează de a aduce serviciile sale societăţei şi nu socoate ruşinos de a concura chiar cu fiii poporului etc. etc.

Mărturisesc şi eu că toate aceste fapte sunt adevarate, ba mai mult, că daca nu toate, cel puţin unele din ele, şi poate cele mai multe nu sunt lipsite nici de sinceritate dar pentru respectul adevărului, ţin să răspund că ele nu sunt nici de cum nişte dovezi cum că clasele înalte sau democratizat sau macar că se pot cu încetul democratiza prin ele. Uşor sacrificiu ar fi acesta din partea claselor înalte, ca să căştige cu el titlul de clase democratice şi democratizate; dar de aci până la demecratizare este mult, foarte mult chiar, precum voi dovedi cu această ocazie.

Modul cum se esplică acest *miraj social*, este următorul. Democraţia face incetul cu încetul progrese; şi urcându-se pe scara socială, se apropie de rangurile ocupate odinioară numai de clasele privilegiate; acolo ea se întâlneşte cu descendenţii familiilor nobile, îşi dau mîna în semn de întâlnire, şi spectatorii deduc din aceasta o democratizare a aristocraţiei pe cînd în realitate se petrece fenomenul contrar: *aristocrattzarea democraţiei*, căci aristocraţia preferă să vadă democraţia venită la sine, de cît ea să se pogoare în rîndurile democrăţiei.

A, va veni o vreme cînd din vechia aristocraţie nu va mai remînea nimică, înse nu în democraţie se vor găsi resturile sale, ci într'o nouă aristocraţie rîdicată pe ruinele celei vechi, de oare ce unui om avut şi nobil mai uşor îi vine să primiască pe cineva în casa lui, chiar dacă ar şti că-l va costa acest lucru, de cît el, avut, nobil, să-şi părăsască palatul său pentru a locui în coliba ciobanului, cu ori ce foloase i-s'ar prezinta. Şi cea ce este adevarat despre indivizi, se adiveresţe şi despre societăţi şi grupuri sociale. Nimica nu îndeamnă pe aristocrat să se pogoare, de şi este mai uşor a se pogorî dar totul îmboldeşte pe democrat de a se sui pe scara socială. Unu pogorîndu-se are perspectiva de a perde, şi aceasta este displăcut lucru, pe cînd altul, are aceia de a cîştiga, ceia ce este foarte atrăgător!

Ambiţiunea de a se impodobi cu frumosul nume de *democrat*, să plăteşte foarte scump cu mari sacrificii; iar acei cări caută în ruptul capului, să câştige acest titlu, nu-l caută ca pe un scop, ci îl iau numai drept mijloc pentru a se acaţara tot mai sus, în regiunile senine ale societăţei, departe de vuetul asurzitor al vulgului spumegînd în frîul celor ce-l ţin veşnic înhamat la carul social!

A avea cine-va democraţia ca scop, este aşa de rar lucru, între oameni, în cît cei cari o fac trec de nebuni în societate, cum este de pildă contele rus *Leon Tolstoi*.

Iată însă cînd am avea dreptul să credem că aristocraţia romînă tinde la democratizare:

1) Cînd în loc de laude aduse tinerilor din popor, vechii aristocraţi, cari mai au ceva avere, ar da ei singuri esemplu, făcînd pe fiii lor să se dedeie la comerţ, la întemeiere de fabrici şi la alte stabilimente, cari cer muncă şi capital, şi cari in loc de a slei poporul, îi cresc forţele economice, iar nu ca pînă acum cînd aceste aşezăminte sunt în mîna străinilor, şi de care tinerii din popor nu se prind, pe de o parte, pentru că nu au mijloace materiale, iar pe de alta, pentru că nu au esemple de la cei sus puşi în societate.

2) Damele din înalta societate, dacă ar voi să ne dea o dovadă de democratisare, fie-ne permis a o spune, ar trebui să înceapă singure a da fiicelor d-lor o cultură industrială, în loc de a se mulţemi numai cu patronajul. Si dacă spunem aceasta, nu o facem din invidie că fiicele d-lor ştiu să cînte la piano, iar că fiicele poporului lucrează în ateliere; nu, departe de aceasta, ci din buna voinţă ce avem de a privi esistenţa d-lor în capul societăţilor de binefacere, ca într'adevĕr folositoare şi bine văzută: *il faut prêchor d'exemple*!

La noi se fereşte societatea *bună*, de a avea atari aplecări şi priveşte cu nepăsare la progresele ce fac străinii oploşiţi în ţara noastră; iar comerţul, industria, cari sunt astăzi nişte puteri in stat, sunt socotite de ea ca nişte ruşinoase indeletniciri.

Educaţiunea se face cu cea mai mare uşurătate posibflă, iar instrucţia clasică, în loc de a fi privită ca un lucru necesar, indispensabil, pentru a forma spiritul şi a fi busola sentimentelor, este un lux, o rafinărie, cuprinsă într'o diplomă ce dă dreptul posesorului ei de a ocupa o funcţiune la stat.

Această oroare a claselor înnalte pentru îndeletniciri comerciale şi industriale, s'a transmis şi la popor, care la început nu avea de cît şcoale clasice, în cît astăzi şi poporul fuge de şcoalele profesionale şi de cele reale şi aleargă la clasicism. Ori cum ar fi ceva esemple nu strică, din partea claselor de sus, cu atît mai mult, cu cît videm că toate fetele ce termină şcoalele profesionale, aleargă la profesorat, mulţemindu-se cu rîdicula sumă de *cinci-zeci* de lei salar pe lună; pe cînd dacă ar deschide un atelier de confecţiune, nu s'ar mulţemi nici cu *una sută cinci-zeci*!

Intrebarea este: se va îndupleca aristocraţia să faca cele ce zicem noi? Nu credem, sau altfel zis: credem că *Nu*. Aristocraţii înse, cari ne mai pătîndu-se susţinea sferile de sus, şi fatalmente cad jos, aceia nu aduc vr'un folos democraţiei, ci din contra pagubă pentru că ei nu lucrează nimica, şi cea ce ar putea face li e ruşine să facă, în cît continuă de a fi o sarcină pentru popor.

De aceia toată nĕdejdea rămîne la poporul muncitor, la industriaşii şi comercianţii români şi la acei cari rîdicîndu-se din popor şi urcîndu se pe scara socială, nu şi au renegat origina şi încă luptă pentru poporul care le-a dat naştere.

Iar pentru cei cari ar socoti că am voit să lovesc în cine-va, voiu spune ca marele democrat **Alexis de Tocqueville**: „Pentru a ajunga la ţinta ce urmăresc, nu m'am temut, o mărtûrisesc, nici de a jigni pe nimene nici indivizi, nici c ase, nici opiniuni, nici amintiri, ori cît de respectabile ar putea să fie ele. Cu părere de rău am spus adese ori adevĕrul, dar fără mustrare de cuget. Cei cărora aşi fi putut displăcea, mă vor ierta luînd în considerare scopul desinteresat şi onest ce urmăresc". (*L'ancien régime et la révolution*, Paris 1866).

INFORMAŢII

Socialiştii din localitate, una vorbesc şi alta fac.

La întrunirea ce a avut loc în strada de Sus la clubul muncitorilor, la care au fost convocaţi lucrătorii tipografi; după o discuţie animată, s'a luat hotărîrea de a mijloci pe lîngă proprietari pentru reducerea oarelor de lucru, ceia ce au şi isbutit la parte din tipografii; reducîndu-se oarele de lucru la 9 pe zi.

A doua hotărîre au fost de a nu se lucra prin ateliere peste oarele cuvenite, nici chiar plătinduli-se cu bucata, cu scop, ca proprietarul avînd lucru prea mult, să fie nevoit a angaja alţi lucrători, făcîndu-se cu mijlocul acesta un bine pentru cei fără ocupaţie, ca să poată fi plasaţi.

Dar ţ'ai găsit oamenii! Cu toate că sunt socialişti, dar nu le lipseşte obiceiul de a nu fi şi lacomi.

Căci cea de a doua hotărîre a fost numai par form, şi chiar din acea sară, lucrătorii de la tipografia jidanului Goldner, lucrează sările peste oare până tîrziu şi sărbătorile de la olaltă.

Ce să mai vorbim de corectitudinea acestui microscopic grup, căci dacă vor fi aşa de corecţi în toate hotărîrele luate, nu se mai incerce în zadar a converti minţile oamenilor sănătoşi cu vorbe goale

Fapte! fapte! nu numai vorbe late.

In comuna Pipirig plasa de Sus-Mijloc, judeţul Neamţ, n'a mai rămas nici un copil, toţi au murit de anghină. Acuma au început a muri şi oameni maturi, iar doctorul de plasă, un jidan numit *Schwarz*, nu voeşte de loc să între în comună, cu toate stăruinţele primarului, care-l avizază de cîte ori să prezintă un caz în o familie. Ştie cine-va care este răspunsul medicului de plasă?

Iată-l „şi eu am copii şi nu vrau să mi-i perd, de aceia nu intru în comună."

Inregistrăm aceasta pentru ca să ştie Romînii la ce să intrebuinţază banii lor, şi ce li să dă în schimb!

Iar onorabilul medic nu bine voeşte a-şi da dimisia, şi autorităţile romîne îl tolerează să ia leafă de geaba, în loc să-l trimită să se primble.

In strada Golia No. 19 era un Romîn Petrache Ionescu care avea casele lui de veci, cai la grajdiu, trăsură etc

In vara aceasta a murit şi toată averea lui a încăput în mîna bancherului *Daniel* din Iaşi, care a luat în stăpînire casele cu totul. Ce face guvernul în faţa acestui caz? Sunt copii orfani la mijloc, moştenitori ai defunctului, de ce nu răscumpără casele şi prisosul peste cei zece mii de lei datoriţi lui *Daniel* să-i împartă între moştenitori, iar casele să rămîe a se închiria de credit sau de comună? Daniel să primblă azi cu caii lui Petrache Ionescu, cei pasă!

Aşa sufăr jidanii în România.

——

In comuna Tîrgul Paşcani judeţul Suceava, un Romîn care era şef de manevră în gara Paşcani, anume *Popovici*, amorezîndu-se de o jidaucă şi voind să o ia de nevastă, ea a refuzat de a se duce după dînsul şi i a pretins ca el să se tae împrejur după obiceiul jidovesc. Ei bine, acest laş Romîn s'a botezat jidoveşte, se duce la şcoala jidovască şi cu toate acestea îşi păstrează oficial numele său *Vasile Popovici*, iar între jidani are numele de *Moise*.

Astăzi acel Popovici este tot şef de manevră însă în gara Vereşti, pentru că nu a mai putut trăi de cîrîiala şi de ruşinea Romînilor din Paşcani, cari-l cunoşteau atît pe el cît şi fapta lui.

Rugăm pe guvern să anchetere faptul şi să condamne pe jidanii cari au mutilat pe acest laş Romîn, iar pe el să-l dăruiască naşilor săi, cari l'au botezat în legea lor.

Acesta este un caz foarte grav şi merită toată luarea aminte a creştinilor!

——

Suntem rugaţi de mai mulţi lucrători tipografi, cari fac părte din societatea „Unirea“, să facem următoarea întrebare d-lui Gh. Butman, preşedintele acelei societăţi.

1. Pentru ce nu convoacă adunarea generală se se facă alegere de comitet, a cărui termin a espirat încă din luna august?

2. Pentru ce d-lui a incurcat lucrurile cu o comisiune numită fără consimţimîntul unor persoane, pe când să făcuse o întrunire la care au asistat majori'atea membrilor şi s'a luat hotărîrea de a cere preşedintelui să convoace adunarea generală pentru alegere?

A calca cineva peste o hotărîre luată cu majoritate de membri, însamnă a eşi din limitele cuvenite, şi absolutismul nici nu poate avea loc în aseminea caz.

Deci dl. Butman este rugat să convoace adunarea generală pentru a se face alegerea, şi să părăsască ideea de a se reforma mai întăi statutele cu o comisiune, care nu este de cît un scop de a ţinea societatea în neactivitate.

——

Suntem informaţi că dl. Vasile Dimitriu, actualminte funcţionar la serviciul thecnic, a fost condamnat la închisoare corecţională prin sentinţa No. 170 din 6 Mai 1875 timp de 3 ani, pentru furt de vite şi falsificare de bilete de vite.

Cum remîne acum cinstea d-lui primar, faţă cu legea care nu permite ca cei condamnaţi să ocupe funcţiuni publice?

Avis d-lui ministru de interne.

——

In ziua de 15 c. un mizerabil de jidan a fost într'un mod admirabil tratat precum se cuvinea de cătră un bun Romîn. Iată în ce împrejurări: în piaţa sf. Spiridon stăteau jos lîngă un părete nişte ţărance cu cîte ceva de vînzare. La spatele lor şidea rezemat de părete un Jidan bat, care avind o sgîrietură la mîna, îi curgea singe, el din cînd în cînd ştergea sîngele de cămeşa ţerancelor ce stăteau jos înaintea lui. Şi de cîte ori bietele ţerance îl apostrofau pentru această faptă, el le batjocorea, le suduia, îşi bătea joc de ele într'un mod neomenos. Un serjent de oraş nu era pe acolo, cum nu sunt de obiceiu pe nicăiri. Atunci un domn X... trecînd pe acolo începe a dojoni pe Jidan pentru ce îşi bate joc de femei şi le mînjeşte cămeşa cu sînge. Jidanul se obrăznicesţe respunzînd că nici nu'l cunoaşte de poliţaiu sau alt ceva. Atunci domnul X... îi administrează cîteva bastoane, chiamă un serjent dar nu vine acel de punct, îl ea pe jidan însoţit de alţi golani, şi l conducea spre comisie. Jidanul însă nu se ţine mulţumit cu atîta, începe din nou a profera fel de fel de insulte d lui X, lucru ce a motivat administrarea unei noue bastonade din partea acestui domn.

Iată pănа la ce grad au ajuns obrăsnicia jidovască. Toţi Romînii sunt batjocoriţi de dînşii, cu deosebire cei din popor sunt cu totul la discreţia lor. Poliţia se face n'aude, nu vede. Serjenţii de oraş abia deschid gura să zică un cuvînt Jidanului. Acest lucru merită o esplicaţie, pe care nu o putem găsi de cît în tolerarea ce fac jidanilor şefii autorităţilor noastre.

Cerem poliţiei vigilenţă şi dreptate şi credem că aceasta este şi datoria ei.

——

In atelierul lui Iacob Nadler croitor care se află pripăşit de mai mulţi ani in acest oraş, cari după principiile radicale ar fi cel mai patriot romîn; avea un lucrător tot evreu ce lucra de 18 ani la el. De curînd însă un vagabond anume Fabl din Cernăuţi fără paşaport furişindu-se în oraşul acesta, după cum fac sute, au găsit adăpost la acest croitor, înlocuindul cu lucrătorul cel vechi.

Faptul a fost denunţat, un fel de anchetă a fost numită din un comisar comunal şi subcomisarul Păun, însă resultatul acestei anchete de sigur trebue să fie în buzunal d-lor....

Faptul este destul de insemnat, însă nu-i dăm multă atenţie, ci numai voim prin aceasta a atrage atenţiunea celor ce cred că jidanul fie cât de romanisat nu ţine la naţionalitatea sa, ocrotind pe toţi vagabonzii din lume.

Cerem ca acel vagabond să fie espulsat.

EPIGRAMA

——

PENTRU ZIARUL EGALITATEA

De ziceţi că sunt ciupercă
Aceasta o ştiţi numai voi,
Vă plăcea mai bine dacă
Ar fi fost cu usturoi.

DEŞTEAPTĂ TE ROMÎNE

——

Dacă anul 1848 a avut cîntecul „*Deşteaptă-te Romîne*“, a lui Andrei Mureşanu în Ardeal şi *Marşul anului 1848*, a lui Alexandri, nu urmează ca anul 1891 să nu aibă *Marşul său*, sau al său *Deşteaptă-te Romîne*.

Nască-se acum un poet patriotic, şi cînte încă un *marş*, căci mare nevoe se simte de el. Causele cari apăsau atunci pe Romîn, nu au perit ci numai s'au transformat, luînd altă faţă. Dovada o avem in suferinţele noastre de astăzi, in suferinţele adînci cari surpă naţiunea romînă, poporul indigen, şi văzute de cel mai mare poiet şi mai ilustru patriot Mihail Eminescu.

Nu are articol de ziar Eminescu, in care să nu lese a se vedea adînc in inima sa, săpată, durerea pentru neamul românesc. Iar duşmanii naţionalităţei noastre, sau cercat să facă din el un străin, un bulgariu. Chiar aşa de ar fi, eu zic ferice de dînsul şi să dea D-zeu ca toţi străinii cari să hrănesc in ţara noastră să simtă ca dînsul!

Dar cea mai poetică espresie a iubirei sale de patrie şi a urei in contra străinilor ni-o dă el in următoarea doină:

. . . . . .

Din Boian la Vatra-Dornii
Au umplut omida cornii,
Şi străinul te tot paşte
De nu te mai poţi cunoaşte.
Sus la munte, jos pe vale
Ş'au făcut duşmanii cale,
Din Satmar pînă'n Săcele
Numai vaduri ca acele.
Vai de biet Romîn saracul
Indărăt tot dă ca racul

Nici îi merge, nici se 'ndeamnă
Nici îi este toamna toamnă,
Nici e vara, vara lui
Şi-i străin in ţara lui.

Şi mai departe continuă:

Cine-au indrăgit străinii
Mînca-i-ar inima cînii
Mînca-i-ar casa pustia
Şi neamul nemernicia!

. . . . . .

Iată aşa au fost toţi oamenii mari; ei şi-au iubit patria, adică neamul lor. Ne înşălăm amar dacă vom crede în spusele celor ce vor zice că iubesc omenirea şi că prin urmare au o inimă mai largă (?). Palavre sunt acestea, căci cine nu-şi iubeşte pe fratele său, in zadar va spune că iubeşte pe D-zeu şi tot aşa este şi cu cel ce pretinzînd că iubeşte omenirea, va da in cap neamnlui său. Dl. Panu este din numărul acestora şi nu trebue să i se dea cea mai mică incredere.

D. Panu cînd s'au făcut răscoalele ţărani: lor din Muntenia a făcut gălăgie, tapaj mare, a deschis liste de subscripţie pentru ajutorarea familiilor celor impuşcaţi de armată; a infierat pe arendaşii şi pe proprietarii cari s'au purtat abuziv cu ţăranii, de i-au provocat la răscoală.

Toate acestea sunt fapte cari meritä laudă. Insă astăzi cînd tot acelaş d. Panu sufere să se scrie numele său pe o gazetă jidovească; cînd singur a scris peste 20 de articole, prin cari şi-a bătut joc de Romîni şi a căutat să ni presinte pe jidani ca pe un element care ni-ar aduce foloase, pe cînd noi videm cu ochii noştri, cum suntem jăfuiţi; cînd d. Panu acuză prin acele articole parlamentul, cum că prin întârzierea ce pune la impămîntenirea jidanilor, se eludează poronca tratatului de Berlin, cum se poate califica purtarea d-sale?

D. Panu îşi bate joc de legile ţărei, mistificînd opinia publică, prin faptul că a dat gazeta jidanilor cari taxază de abuzuri ordinele ad-tive şi insultă autorităţile noastre, cînd acestea voesc să esecute legea pentru espulsarea străinilor de prin sate! In ce ţară de pe lume se mai întâmplă ca la noi? Avem o lege în contra străinilor pripăşiţi prin sate, legè care nu este abrogată, prin urmare dator este fie-care primar, prefect sau subprefect să o esecute, iar ziarul *Lupta* citează acele ordine şi le califică de abuzuri, iar pe şefii autorităţilor de la cari emană ordinele îi califică de *creaturi, canibali, vampiri*! (vezi Lupta din 6 Septembre 1891). Şi după ce aceşti jidani îndrăsneţi până la obrăsnicia cea mai nerusinată, împing pe ţerani la acte de violenţă, şi pe primari de a i scoate cu forţa, au curajul să ceară anchetă şi scriu rînduri ca acestea: „Nu mă îndoesc dar că ordinul *sincer* al d-lui ministru va fi esecutat, faptele se vor dovedi şi infrîna!" Dar bine unde suntem? De cînd şi până cînd un ministru are putere de a da ordine să nu se esecute o lege? Iar d. Panu după ce şi-a încredinţat gazeta în nişte mîni aşa de bune a plecat din ţară, lasîndu şi numele pe gazeta jidovească. Ziarul *Lupta* trebue pus la rezon: aceasta nu mai este presă care să aducă servicii poporului, ci care-l mistifică şi-l duce la perzare. Un lucru care produce mirare este că pentru aseminea fapte guvernul şi-a dat osteneala de a trimite încă anchetă şi ancheta in loc de a scoate *tambour battant* pe străini din comune, s'a pus să facă interogatorii!

Pentru numele lui D-zeu, inceteze o dată reaua credinţă in afaceri aşa de gingaşe.

Vom reveni.

Y.

CRONICA

PROFESIA DE CREDINŢĂ

a lui

Ghiţă de la Brădăţel
Colaborator la „Răfuiala"

Eu vin azi la d-voastră cu profundă umilinţă
Ca să vă spun pe faţă profesiea'mi de credinţă
Vreu să ştiţi de la olaltă, cetitori şi cetitoare
Cine-am fost, cine sunt astăzi, cine-oi fi mîne sub soare
Că aşa e azi la modă, d-voastră singuri ştiţi
Dacă nimeni te cunoaşte treci intre cei prăpădiţi
Şi fiind că printr'aceştia eu nu voiu de loc să trec
Am să'n cep acum din capăt şi la urm'am să sfîrşesc.

Cine-am fost?

Sub guveunul cel trecut am fost agent electoral
Şi eram *zent**) tot deauna la apelul nominal,
Imi plăcea mult politica zeu parolă de onoare
Cum nu mi-a plăcut nimica vre-odată pe sub soare
Mai cu samă cînd ai noştri aleşi una pe sprîncene
Apăreau cîte-o duzină de prin pivniţi sau dughene
Supăraţi la nebunie pe hoţii de opozanţi
Ce debitau la pelavre pe tribună cucueaţi.
Ah! cu ce foc patriotic la dînşii se repezau
In cît opozanţii bieţii tocma 'n stradă ajungeau
Unii cu capete sparte, alţii cu dinţii săriţi
Şi mai toţi de la olaltă, foarte bine schilodiţi.
Apoi sala fiind goală votam noi pe cine vream
Căci a noastră era urna, opozanţi nu mai vedeam
Telegrame pe la rege, milioane ei au dat,
In zadar le-a fost aceasta căci tot noi am triumfat.
Mai apoi ca răsplătire pentru a noastră purtare
Câte-o bună slujbuliţă ni s'a dat la fie-care.

. . . . . .

Şase ani de fericire şi nimic nu mi-a lipsit
Am mâncat, am dormit bine, ba chiar am şi chefuit.
Până in anul acesta, cînd hoţii de opozanţi
Au resturnat pe ai noştri ce erau sus cucueaţi,
Şi cu dînşii impreună cântând cântece de jele
Am remas chiar şi eu însumi, ca inspector de pavele.

. . . . . .

Fericire!... fericire!... ce puţin ai mai ţinut
In cît îmi pare acuma, că de loc nu te-am avut ..

Cine sunt astăzi?

Ori cine poate s'o ştie şi greu nu e de gîcit
Opozant zic eu.... dar alţii zic că's paraponisit.
Fie ş'aşa de vă place, mie nu'mi place de loc
Şi cînd aud astă vorbă mă supăr şi mă fac foc,
Fac parte din opoziţii şi nu's paraponisit
După cum susţin aciia ce-o dată i-am păruit.
Dară până cînd ai noştri vor veni la cârmă ear
Ca să nu măsor pavele, eu m'am făcut gazetar
Ş'am să'i răfuesc pe toţi de la mare păn la mic
Cu puternici argumente ca să nu păţesc nimic.
Eară cînd de politică cîte-o dată plictisit
Voi mai scri şi alte cele, rog a fi bine primit
Căci voi scri despre iubire, despre teatre sau răsbóe
Despre domna prostănescu, sau despre d-na ardoare
Despre mnsu Papă-lapte, de duduea Mătăfleaţă
De morţi, baluri, petreciri şi alte întimplări din viaţă.

. . . . . .

Eată cine-am să fiu mîne, am să fiu un măcelar
Care în gazetărie se numeşe cronicar
Căci tae de la olaltă, în mare şi mititel
Subscriu pentru conformitate,

Ghiţă de la Brădăţel

1891 Septembre 15 oarele 12 noaptea S. F. M.

*) Prescurtare din cuvêntul *prezent*.

CE TIMPURI AM AJUNS

In ce timpuri am ajuns!
Lumea 'ntreagă stă uimită
Căci ce vrai nu'i de ajuns
Şi ce este, nu'i nimica.

Am ajuns ţimpuri acuma
Să luptăm cu resistenţă
Zi şi noapte intru una
Numai pentru existenţă.

Chiar de ai un mic venit
De el nu te bucura
Căci ce ai de cheltuit
Zilnic nu'l poţi compara.

Hrana chiar trebuitoare
Astăzi foarte s'au scumpit
Nu'i nimic fără parale
Căci lumea s'au inmulţit.

Dar un lucru te uimeşte
De şi'i greu azi de trăit,
Luxul pe toţi îi orbeşte
Păn la ultimul finit.

Iaşi, 1891 Septembre.

Rugăm pe onor. Redacţiuni cărora le trimitem ziarul nostru, să bine voiască a ne onora cu schimbul.

Anunciuri

O damă doreşte da lecţiuni de piano. Doritorii sunt rugaţi să bine-voiască a se adresa la redacţiunea acestui ziar.

ATELIER DE CIUBOTARIE

CONST. SACARĂ

Strada Universităţei

Efectuează tot feliul de incălţăminte, in modul cel mai elegant, prompt şi cu preţuri moderate.

COFETARIA

D. S. Ionescu

Strade de Sus

Se află tot feliul de bomboane cu preţul cel mai redus.

O persoană onorabilă doreşte a ocupa un post de contabil la vre o moşie.

D-nii proprietari sau posesori de moşii, cari ar avea necesitate de o aseminea persoană, sunt rugaţi să binevoiască a se adresa la redacţiunea acestui ziar.

Iaşi—Tipografia „Fulgerul" (D. Gheorghiu).